

1200

Estan trists

(ALDC, VIII, 1890. Està *trist*/Estan *trists*)

Trist, del llat. vg. TRĪSTUS, del cl. TRĪSTIS, per influència de MAESTUS ‘abatut’ i del contrari LAETUS ‘alegre’, forma el pl. amb addició de *-s*, *trists*, general a l’edat mitjana i que es manté en val. (doc. s. xv; Ros, 1764) (var. *tris*[tʃ] 149, 159, 181, amb la *-s* palatalitzada, fenomen freqüent en aquest dialecte), i se simplifica en *trits* en men. i mall. (doc. mall. a. 1919, ap. *Scripta* 2013, I: 967) per emmudiment de la *s* de *-sts*; *trist*, com a pl. d’algunes poblacions val., s’explica per la dificultat articulatòria de *trists*, molt estès en val. Quan a partir dels s. xv-xvi va apareixent el suf. *-os* (veg. mapa 1198), trobem la var. *tristos*. *Trist*[e]s és un manlleu al cast., on el sg. *triste* deriva de TRISTEM; però *trist*[ə]s 7 deu ser-ho a l’oc.

A notar *tristets* 176, 177, com a forma secundària, i prou freqüent en val. com a dim.; també, com a sinònims aproximatius, *desgustat* 177, var. de *disgustat* ‘que sent desplaer’ 27, 34,

67, compost del prefix privatiu *des-* (< DIS-) i un der. de *gust* (< GŪSTUS); *capficat* 26; *esglaiat* 150; *malhumorat* 156; *enotjat* 187; *decaigut* 179.

Com a mots en relació de proximitat sinonímica s’han enregistrat *perdu*[θ] ‘perduts’ 108; *sério* 136, *térbol* 136; *repelós* 152.

La forma tradicional *trists* es manté en val. i, parcialment, en andorrà, amb dissimilació de *s*, en mall. i men. (*trits*), mentre que la més avançada, *tristos*, ocupa l’eiv., el maonès i el Principat.

L’actitud de la normativa ha estat aquesta: admissió sempre de *trists*, que el *DOrt*, 1917 considera arcaic, marca no recollida en les edicions del *DG1*, 1932 i del *DIEC*, però que la *PEOLC Morfologia* considera d’àmbit general, juntament amb *tristos*, proposta referendada per la *GIEC* (pàg. 181).

